



Informatiebericht SUA (INTERN)

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/39 Beoordeling veilig derde land - Oezbekistan

Kenmerk (digijust) 3275811
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/
Factsheet TOELT Oezbekistan: Informatie ter beoordeling van
'veilig derde land'
Geldig vanaf 31-03-2021
Geldig tot en met 30-09-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Oezbekistan als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om de mogelijkheid om asiel aan te vragen, de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt en de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land. Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Oezbekistan heeft TOELT op 9 februari 2021 een factsheet gepubliceerd.

Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Oezbekistan in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Oezbekistan als veilig derde land:

Oezbekistan is partij bij het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Antifolterverdrag maar niet bij het Vluchtelingenverdrag. Voor zover bekend, zijn er in Oezbeekse wetgeving geen passages opgenomen die het verbod op non-refoulement eenduidig benoemen. De Committee against Torture van de VN heeft in 2019 gesignaleerd dat Chinezen, Syriërs en Afghanen soms geen toegang krijgen tot de asielprocedure in Oezbekistan. Niet bekend is of Oezbekistan voorgenoemde asielzoekers in dat geval terugstuurt.

Gülenisten

De Gülenbeweging in Oezbekistan wordt in het algemeen aangeduid als Nurdzhular/Nurchilar en is verboden in Oezbekistan. Onbekend is of zij wel toegang krijgen of hebben verkregen tot de asielprocedure in Oezbekistan. Daarnaast heeft de Turkse nieuwspagina Anadolu Agency op 15 februari 2021 gemeld dat de Turkse inlichtingendienst twee (vermeende) Gülenisten heeft terug gehaald uit Oezbekistan.

Het is onduidelijk of dit met medewerking en/of kennis van de Oezbeekse autoriteiten is gebeurd.

Oeigoeren

Momenteel zijn er geen recente gevallen bekend van Oeigoeren die vanuit Oezbekistan zijn teruggestuurd naar China. Opgemerkt dient te worden dat Oezbekistan in de zomer van 2019 zijn steun heeft uitgesproken aan het Oeigoerenbeleid van China in Xingjiang.

Oezbekistan kent een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen. In Oezbekistan is het decreet genaamd de *Regelgeving over de wijze van verlenen van politiek asiel in de Republiek Oezbekistan* van kracht. Momenteel wordt er gewerkt aan één centrale wet die de juridische status van buitenlanders en staatlozen regelt. Of het ook in de praktijk mogelijk is om asiel/bescherming aan te vragen in Oezbekistan is onduidelijk. Er is hierover vrijwel geen informatie bekend, behalve het eerdergenoemde feit dat Syriërs, Afghanen en Chinezen soms niet de kans krijgen asiel te vragen in Oezbekistan.

UNHCR is sinds 2006 niet meer aanwezig in Oezbekistan. Via de Refugee Support Unit op het UNDP-kantoor in Tasjkent zet UNHCR wel zijn humanitaire activiteiten voort in samenwerking met het UNHCR kantoor in Almaty, Kazachstan. UNHCR faciliteert op deze wijze de toegang tot eventuele financiële hulp en het begeleiden van de vluchtelingen.

Uit de regelgeving omtrent het verlenen van politiek asiel van mei 2017 vloeit voort dat personen die politiek asiel hebben gekregen, dezelfde rechten en plichten genieten als iemand die permanent verblijfsrecht heeft in Oezbekistan. Dit blijkt in de praktijk echter niet zo te zijn in relatie tot de toegang tot basisvoorzieningen. Volgens de Committee against Torture is er weinig informatie beschikbaar over de daadwerkelijke implementatie van voorgenoemde wetgeving. Op grond van artikel 20/21 hebben personen die politiek asiel hebben gekregen recht op een permanente verblijfsvergunning, waarbij het document vijf jaar geldig is.

Het recht op voorzieningen zoals huisvesting, gezondheidszorg en onderwijs is, voor zover duidelijk, niet bij wet geregeld in Oezbekistan. In de wetgeving omtrent het verlenen van politiek asiel is hierover niets opgenomen. Voorgaande wet is de enige regelgeving die van toepassing is op het verkrijgen van een vluchtelingenstatus. Het Committee against Torture heeft in januari 2020 zijn zorgen uitgesproken over het feit dat er buiten de wetgeving omtrent het verlenen van politiek asiel, geen andere wetgeving bestaat die de behandeling van asielzoekers en vluchtelingen reguleert.

Conclusie:

Gelet op het ontbreken van garanties/bescherming tegen non-refoulement, het feit dat bepaalde groepen geen toegang hebben tot de asielprocedure en het gebrek aan rechten van vluchtelingen/asielzoekers merkt de IND Oezbekistan in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.